

Utbildningsplan

Universitetsstyrelsen

Nämnden för lärarutbildning

Ämneslärarprogrammet, 330 högskolepoäng

Teacher programme, Upper Secondary School, 330 credits

Nivå

Grundnivå och avancerad nivå

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd av Nämnden för lärarutbildning 2022-03-17

Senast reviderad 2023-02-14

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2023

Förkunskaper

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt Engelska 6, Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2

Utöver ovanstående krävs särskild behörighet för respektive ämne:

- Bild: Antagningsprov
- Biologi: Biologi 2, Kemi 1, Matematik 3b eller 3c
- Engelska: –
- Franska: Franska 3
- Fysik/Matematik: Fysik 2, Matematik 4
- Företagsekonomi: Matematik 3b eller 3c
- Geografi: Matematik 2a eller 2b eller 2c
- Historia: Historia 1b eller 1a1+1a2
- Idrott och hälsa: Idrott och hälsa 1, Matematik 2a eller 2b eller 2c, Naturkunskap 1b eller 1a1+1a2 (alt. Bi 1, Ke 1, Fy 1)
- Matematik: Matematik 4
- Musik: Antagningsprov
- Psykologi: Matematik 2a eller 2b eller 2c
- Religionskunskap: Historia 1b eller 1a1+1a2
- Samhällskunskap: Matematik 2a eller 2b eller 2c, Samhällskunskap 2
- Spanska: Spanska 3
- Svenska: –
- Svenska som andraspråk: –
- Tyska: Tyska 3

Programbeskrivning

Programmet vänder sig till den som vill utbilda sig till lärare i gymnasiegemensamma

ämnen eller i karaktärsämnena på högskoleförberedande gymnasieprogram. Genom teoretiska och verksamhetsförlagda studier utvecklas de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att i det kommande yrket kunna medverka till att gymnasieskolans mål förverkligas och till att verksamheten utvecklas.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 högskolepoäng eller, när så krävs, 330 högskolepoäng. Efter avslutad utbildning har läraren ämnesbehörighet för undervisning i gymnasieskolan och i grundskolans årskurs 7–9.

Då något av ämnena bild, idrott och hälsa eller musik ingår i examen får läraren ämnesbehörighet för undervisning i gymnasieskolan och i grundskolans årskurs 1–9 i det avsedda ämnet.

Programmet ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser.

Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärares examen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälls- och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Programmet består dels av ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 hp, varav 120 hp i huvudämnet, 90 hp i det andra ämnet och 15 hp ämnesrelaterad verksamhetsförlagd

utbildning (VFU), dels av utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) som omfattar 60 hp samt ytterligare 15 hp VFU.

I ämnesstudierna ingår minst två självständiga arbeten om 15 hp vardera, vilka genomförs i respektive ämne på nivåerna 61-90 hp eller 91-120 hp.

Ämnena musik, svenska och samhällskunskap fordrar alltid 120 hp och när dessa kombineras med varandra omfattar ämnesstudierna således 255 hp, inklusive VFU omfattande 15 hp.

Kurser inom programmet kan komma att ges på engelska.

Kurser i programmet

År 1

Ämne 1, för ämneslärare, 1–30 hp (G1N)

Ämne 1, för ämneslärare, 31–60 hp (G1N/G1F)[1]

År 2

Ämne 1, för ämneslärare, 61–90 hp (G1F/G2F/G2E/GXX)[2]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare I, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Utveckling, lärande och kunskap, 12 hp (G2F)

UVK-kurs: Undervisning, bedömning och betygsättning, 10,5 hp (G2F)

År 3

Ämne 2, för ämneslärare, 1–30 hp (G1N)

Ämne 2, för ämneslärare, 31–60 hp (G1N/G1F)[1]

År 4

Ämne 2, för ämneslärare, inkl självständigt arbete, 61–90 hp

(G1F/G2F/G2E/GXX))[2][4]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare II, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Specialpedagogik, likvärdighet, mångfald och inkludering, 12 hp (A1N)

UVK-kurs: Skolans värdegrundsarbete, sociala relationer, ledarskap och konflikthantering, 10,5 hp (A1N)

År 5

Ämne 1, för ämneslärare, eller ämne 2, för ämneslärare, inkl självständigt arbete, 91–120 hp (A1N/AXX)[3]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare III, 15 hp (G2F)

UVK-kurs: Läroplansteori - skolans roll ur ett samhällsperspektiv, 7,5 hp (A1F)

UVK-kurs: Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, 7,5 hp (A1F)

Vid två ämnen om 120 hp förlängs utbildningen med en termin.

Ämne 2 för ämneslärare, inkl självständigt arbete, 91-120 hp (A1N/AXX)

Programgången med fast ämneskombination Fysik/Matematik har en studiegång där de två undervisningsämnena läses parallellt upp till 90 hp.

Kurserna ovan kan komma att ges i annan ordning.

Placeringen av Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare I och II inom respektive

ämnesblock är flexibel och skiljer sig mellan olika ämnen.

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare III samt de två sista UVK-kurserna ges både höst- och vårtermin och studentens huvudämne avgör i vilken ordning kurserna läses under år fem.

Kurser inom programmet kan bytas ut under förutsättning att kurserna sammantaget uppfyller examensmålen. Byte av kurs görs i samråd med programledningen.

[1] Kurser kan läsas på G1N-nivå eller på G1F-nivå beroende på ämne

[2] Kurser kan läsas på G1F-nivå, G2F-nivå, G2E-nivå eller GXX-nivå beroende på ämne och ämnesstruktur

[3] Kurser kan läsas på A1N-nivå eller AXX-nivå beroende på ämne och ämnesstruktur

[4] I ämnena musik, samhällskunskap och svenska innehåller ämnesstudierna inget självständigt arbete på denna nivå

Perspektiv i utbildningen

Professionell, ämnesdidaktisk och vetenskaplig progression

Den professionella, den ämnesdidaktiska och den vetenskapliga progressionslinjen beskriver hur studenten stegvis utvecklar kunskap om och förståelse för lärarprofessionens olika utmaningar. Ett nära samarbete och en samverkan mellan programmets olika delar och kurser möjliggör för studenter att utveckla sin förståelse om sig själva som lärande personer och som lärare, om sina kommande elever, om sina ämnen och det sammanhang som de i framtiden kommer att verka i.

Den professionella utvecklingen sker i utbildningens alla delar med tyngdpunkt i VFU-kurserna och i *verksamhetsnära arbetssätt* som integreras i framför allt ämnesdidaktik och UVK. De verksamhetsnära arbetssätten genomsyrar ämneslärarutbildningen vid Linnéuniversitetet och syftar till att inkludera praktikens perspektiv och stödja den professionella utvecklingen hos lärarstudenterna. Genom de verksamhetsnära arbetssätten ges studenterna exempelvis möjlighet att möta skolverksamheten och andra för yrkesutövningen relevanta samhällsverksamheter.

Utvecklingen av ett vetenskapligt förhållningssätt sker också den genomgående i utbildningen. I de avslutande delarna, VFU III och det självständiga arbetet på avancerad nivå, sammanförs den professionella, den ämnesdidaktiska och den vetenskapliga progressionen och behandlas som en integrerad helhet.

Samhällsrelevans

Samhället har behov av kunniga människor som är beredda att bidra till det gemensamma, som kan interagera med andra och inta andra perspektiv än det egna. När samhället och omvärlden förändras utgör goda ämneskunskaper en grund för att möta framtidens behov och utmaningar. I det sammanhanget spelar lärare i skolan en mycket viktig roll. Alla skolans ämnen bidrar till att utveckla samhällsrelevanta kunskaper, som i sin tur utgör en förutsättning för att bevara och utveckla ett samhälle som bygger på demokratiska principer.

Ämneslärarprogrammet vid Linnéuniversitetet syftar till att möta ett nationellt behov av ämneslärare i grundskola och gymnasieskola, för att nå en långsiktig hållbar utveckling av svensk skola.

Internationalisering

Genom internationella kontakter ges alla studenter möjlighet att fördjupa beredskapen att möta människor med olika kulturella och kunskapsmässiga erfarenheter och förståelsen för de egna erfarenheterna. För den som ska arbeta i skolan och undervisa elever med olika förutsättningar samt olika kulturella och kunskapsmässiga erfarenheter är det viktigt med en vidgad förståelse både för det välbekanta och det främmande. Lärande i form av förmågan till perspektivskifte genomsyrar utbildningens alla delar. Internationalisering sker således kontinuerligt på hemmaplan, bland annat genom utbildningens förankring i det internationella vetenskapssamhället, genom internationell kurslitteratur samt internationella gästlärare och möten med inresande utbytesstudenter. Det finns även goda möjligheter till utlandsstudier inom VFU och i vissa fall även i ämnesblocken.

Kurser kan, om de motsvarar dem som ska läsas enligt strukturplanen, ersättas med studier vid något utländskt lärosäte eller verksamhetsförlagd utbildning på en skola i utlandet. Studenterna erbjuds att ta del av de avtal med utländska lärosäten som finns inom Linnéuniversitetet. Utlandsstudier och utlands-VFU planeras i samråd med programadministrationen.

Hållbar samhällsutveckling

En hållbar skola förutsätter lärare som utvecklar professionella samarbeten och tillämpar hållbara arbetssätt. Detta kräver att lärare utvecklas i sina roller och relationer som kollegor och arbetstagare. En hållbar skola ger alla elever varaktiga förutsättningar att tillägna sig nödvändiga kunskaper och en god beredskap för fortsatta studier och arbetsliv. Att alla elever får komma till sin rätt och utvecklas är ett centralt hållbarhetsmål.

Ämneslärarutbildningen ger studenterna möjligheter och kompetenser att varaktigt utforska sina egna kunskaper inom utbildningens ämnen. En sådan syn på lärande som hållbart innebär att lärare utvecklar en beredskap och en förmåga att fortsätta utveckla kunskaper och färdigheter genom ett långt yrkesliv. På så sätt kan skolan och lärare bidra till en hållbar samhällsutveckling. Ur det perspektivet behöver både lärarutbildningen och skolan dessutom uppmärksamma och förmedla kunskaper och färdigheter som rör omfattande och svåra frågor som handlar om hållbarhet ur ett klimatperspektiv. Lärarutbildningen står inför uppgiften att utveckla och förmedla verktyg som hjälper blivande lärare att i sin kommande undervisning hantera de frågor som utvecklade kunskaper om hållbarhet ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv väcker bland dagens och morgondagens elever.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för lärarutbildning har det övergripande ansvaret för kvaliteten i lärarutbildningarna, och organiserar det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning av helhet och progression genom programstudierna samt för att utveckla relevansen för avnämare och relationen till aktuell forskning. Studentinflytande sker främst via kurs- och programvärderingar, och även genom representation i nämnden för lärarutbildning och i dess beredningsorgan. Studenternas synpunkter bildar underlag för nämndens kvalitetsarbete och resultat med förslag på åtgärder återkopplas till berörda studenter och involverade lärare. Sammanställningar av olika värderingar finns tillgängliga vid universitetet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. De som har fullföljt

Ämneslärarprogrammet kan erhålla följande examen:

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan
Degree of Master of Arts in Upper Secondary Education

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska) Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Förkunskapskrav inom program

Förkunskapskrav finns för kurser inom programmet och preciseras i respektive kursplan. När i programmet sådana förekommer framgår av fördjupningsnivåerna under avsnittet *Kurser i programmet*.

Verksamhetsförlagd utbildning

Vid underkännande av kurs i verksamhetsförlagd utbildning har studenten rätt till endast en ny prövning.

Resor till och från den verksamhetsförlagda utbildningen kan medföra extra kostnader för studenten.

Enligt skollagen (2010:800 2 kap, 31 §) ska person som genomgår en utbildning till förskollärare eller lärare och som vistas i förskolan eller grundskolan uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret (1998:620) för arbetsgivaren.

Vid eventuella avvikelser mellan svensk och engelsk version av denna utbildningsplan, är den svenska överordnad.